

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ
ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૯૩૨/૨૦૦૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

=====

૧.	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	ના
૨.	રિપોર્ટ્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	હા
૩.	શું લોર્ડશીપ ચુકાદાની સુવાચ્ય નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	ના
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના
૫.	શું તે સિવિલ જજને પરિપત્ર કરવું કે નહિ ?	ના

=====

યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કું. લિ. અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ખુસરુ મિનુ શ્રુતિ અને અન્ય ૨ સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ વતી શ્રી રજની એચ. મેહતા, એડવોકેટ
સામવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ વતી શ્રી અમિત વી. ઠક્કર, એડવોકેટ
સામવાળા(ઓ) નં. ૩.૧ તરેફે રૂલની બજવાણી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

તા. ૨૫/૦૮/૨૦૧૪

ઓરલ જજમેન્ટ

મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૭૩ હેઠળની આ અપીલ વીમા કંપની તરફથી દાખલ કરવામાં આવી છે અને તે મોટર અકસ્માત વળતર દાવિ અદાલત (સહાયક), વ્યારા, જિલ્લો: સુરતના ચેરમેનશ્રી દ્વારા મોટર અકસ્માત વળતર દાવિ અરજી નંબર ૧૮૩ સને ૧૯૯૫ માં તારીખ પમી ઓગસ્ટ ૨૦૦૬ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા એવોર્ડ સામે નિર્દેશિત છે, જેના દ્વારા મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૬૬ હેઠળની અરજીનો નિકાલ કરીને, દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૭.૫ ટકાના દરે વ્યાજ સહિત રૂપિયા ૨,૩૭,૦૦૦/- ની રકમ એનાયત કરવામાં આવી હતી.

આનાથી અસંતુષ્ટ થઈને, વીમા કંપનીએ રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધીની તેની જવાબદારીનો સ્વીકાર કરીને, પોતાની ફરિયાદ માત્ર રૂપિયા ૧,૯૯,૦૦૦/- ની રકમ પૂરતી સીમિત રાખી આ અપીલ દાખલ કરી છે.

નીચે દર્શાવેલી હકીકતો નિર્વિવાદ છે :-

તારીખ ૨૩મી ઓક્ટોબર ૧૯૯૪ ના રોજ, પ્રશ્નગત સ્કૂટરના માલિક, એટલે કે મણિબેન, તેમના પોતાના મોટરસાઈકલ નંબર જીજે-૦૫-૫૭૫૯ પર પાછળની સીટ પર બેસીને (પિલિયન રાઈડર તરીકે) ધમોડીથી નવસારી જઈ રહ્યા હતા અને સ્કૂટર તેમના પતિ દ્વારા ચલાવવામાં આવી રહ્યું હતું, ત્યારે એક મોટા ખાડાના કારણે તેઓ સ્કૂટર પરથી નીચે પડી ગયા હતા અને વાહનના માલિક, એટલે કે મણિબેનનું અવસાન થયું હતું.

ત્યારબાદ, સ્કૂટર ચલાવી રહેલા પતિ સિવાયના મણિબેનના બે બાળકોએ વીમા કંપની સામે વળતરનો દાવો કરતી અરજી દાખલ કરી હતી. દાવેદારોના જણાવ્યા અનુસાર, મૃતક કેસ્ટ્રોલ ઓઈલના વેપારી હતા અને તેઓ દર મહિને રૂપિયા ૫,૦૦૦/- કમાતા હતા; અકસ્માત સમયે તેમની ઉંમર ૫૬ વર્ષની હતી અને ત્યારબાદ, તેઓએ વીમા કંપની સામે વળતર તરીકે રૂપિયા ૩ લાખની રકમનો દાવો કર્યો હતો.

વીમા કંપની દ્વારા આ અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો અને એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વીમાની શરતો અનુસાર, મૃતકે રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધીનો વીમો મેળવવાના હેતુથી પાછળ બેસનાર સવાર (પિલિયન રાઈડર) માટે રૂપિયા ૩૦/- નું વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવ્યું હતું અને તેથી, પોલિસીની શરતો અનુસાર, વીમા કંપની ત્રાહિત પક્ષના (થર્ડ પાર્ટી) દાવા ઉપરાંત, જેમના માટે રૂપિયા ૩૦/- નું વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવવામાં આવ્યું છે તેવા રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધી જ જવાબદાર હતી.

નીચેની વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે અહીં આક્ષેપિત (પડકારવામાં આવેલા) એવોર્ડ દ્વારા રૂપિયા ૨,૩૭,૦૦૦/- ની રકમ એનાયત કરીને સદર અરજી મંજૂર કરી હતી અને વીમા કંપનીને સદર રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન અધિવક્તા શ્રી મહેતા અને દાવેદારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન અધિવક્તા શ્રી ઠક્કરને સાંભળ્યા પછી, મને જણાય છે કે હવે આ એક સુસ્થાપિત કાયદો છે કે જે કિસ્સામાં વાહનના માલિક જે વીમાકૃત (ઇન્સ્યોર્ડ) છે, તેમના મૃત્યુ અથવા ઇજા માટે વળતરની માંગણી કરવામાં આવે છે, ત્યારે વીમાનો કરાર એ કરાર તરીકેના કરારની શરતોને આધીન હોવાથી, વીમા કંપનીનો દાવો તેની શરતો પર નિર્ભર રહેશે. (જુઓ ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ રજની દેવી અને અન્ય, જે (૨૦૦૮) ૫ એસસીસી ૭૩૬ માં અહેવાલ થયેલ છે).

ધનરાજ વિરુદ્ધ ન્યૂ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ, જે (૨૦૦૪) ૮ એસસીસી ૫૫૩ માં અહેવાલ થયેલ છે, તે કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્દેશ કર્યા મુજબ, વીમા પોલિસી વાહનના ઉપયોગથી અથવા તેના ઉપયોગને કારણે ઉદ્ભવતા ત્રાહિત પક્ષની (થર્ડ પાર્ટી) કોઈપણ મિલકતને થયેલા નુકસાન અથવા વાહનમાં લઈ જવામાં આવતી કોઈપણ વ્યક્તિના (માલના માલિક અથવા તેના અધિકૃત પ્રતિનિધિ સહિત) મૃત્યુ અથવા શારીરિક ઇજાના સંબંધમાં વીમાદાતા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી જવાબદારીને આવરી લે છે. સર્વોચ્ચ અદાલતના જણાવ્યા અનુસાર, કલમ ૧૪૭ વીમા કંપની માટે વાહનના માલિકના મૃત્યુ અથવા શારીરિક ઇજા માટે જોખમ સ્વીકારવું અનિવાર્ય બનાવતી

નથી. સર્વોચ્ચ અદાલતના જણાવ્યા અનુસાર, જ્યાં પોલિસીમાં તે હેતુ માટે પ્રીમિયમની ચૂકવણી કરીને ખુદ માલિકના જ કોઈપણ જોખમ અથવા ઇજાને આવરી લેવામાં આવી હોય, તેવા કિસ્સામાં, માલિક તેને થયેલી ઇજા માટે વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે; અન્યથા, ત્રાહિત પક્ષના વીમાના (થર્ડ પાર્ટી ઇન્સ્યોરન્સ) સંબંધમાં, જ્યાં સુધી વ્યક્તિગત અકસ્માત વીમો (પર્સનલ એક્સિડન્ટ ઇન્સ્યોરન્સ) લેવામાં આવ્યો ન હોય ત્યાં સુધી, માલિક પોતાની જ વિરુદ્ધ વીમાનો દાવો કરી શકતો નથી.

આપણી સમક્ષના કેસમાં, વીમા પોલિસી પરથી જણાય છે કે માલિક અને પાછળ બેસનાર સવારના (પિલિયન રાઈડર) કવરેજ માટે પ્રીમિયમ તરીકે રૂપિયા ૩૦/- ની વધારાની રકમ ચૂકવવામાં આવી છે પરંતુ તે માત્ર રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધી સીમિત છે.

આમ, આપણી સમક્ષના કેસમાં, મૃતક અને વીમા કંપની વચ્ચેની પોલિસીના આધારે, પાછળ બેઠેલા સવાર એવા મૃતકના મૃત્યુ માટે વીમા કંપનીની જવાબદારી માત્ર રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધી જ વિસ્તરે છે અને તેનાથી વધુ નહીં.

હું, તેથી, અપીલકર્તાની જવાબદારી માત્ર રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધી સીમિત કરીને આક્ષેપિત એવોર્ડમાં સુધારો કરું છું. દાવેદારો આ રકમ તેમના પિતા પાસેથી વસૂલ કરવા માટે હકદાર છે જેઓ વાહન ચલાવી રહ્યા હતા.

આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા તારીખ ૩૭ જુલાઈ ૨૦૦૭ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા આદેશ પરથી જણાય છે કે વીમા કંપની/અપીલકર્તાને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડકાર હેઠળની જવાબદારી પેટે રૂપિયા ૧,૯૭,૦૦૦/- ની રકમ જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને ટ્રિબ્યુનલને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે જો નિયત તારીખ પહેલાં અપીલની સુનાવણી ન થાય તો તે રકમ કોઈપણ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકમાં ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટમાં પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે નવીનીકરણની (રીન્યુઅલની) શરત સાથે રોકાણ કરે અને વધુમાં એવો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે દાવેદારો સમયાંતરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જ્યારે પણ તે બાકી નીકળે.

જેમ કે આ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે દાવેદારો રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- થી વધુની કોઈપણ રકમ મેળવવા માટે હકદાર નથી, તેથી જો દાવેદારોએ તારીખ ૩૭ જુલાઈ ૨૦૦૭ ના આદેશના અનુસંધાનમાં વ્યાજ તરીકે રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની રકમ કરતાં વધુ કોઈ રકમ મેળવી હોય, તો તેઓ સદર રકમ ઉપાડ્યાની તારીખથી લઈને વીમા કંપનીને પરત ચૂકવણી કરવા સુધી વાર્ષિક ૮ ટકાના દરે વ્યાજ સાથે પરત કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. વ્યાજ સાથેની રકમ, જો કોઈ હોય તો, આજથી બે મહિનાની અંદર હકારાત્મક રીતે પરત કરવામાં આવે. દાવેદારોને વ્યાજ સાથે રૂપિયા ૪૦,૦૦૦/- ની રકમ મળી ગઈ છે તેની ખાતરી કર્યા પછી, ટ્રિબ્યુનલને આજથી એક મહિનાના સમયગાળા બાદ બાકીની રકમ તેના પર મળેલા વ્યાજ સાથે, જો કોઈ હોય તો, વીમા કંપનીની તરફેણમાં પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

અપીલ ઉપરોક્ત મર્યાદા સુધી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.